

Синьков Олексій,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
фізико-математичного факультету
Вербівський Дмитрій,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Володіння інформаційно-комунікаційними компетентностями є важливою передумовою для успішного навчання в школі, а також для продовження

навчання протягом усього життя, професійного розвитку та використання можливостей інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчальній та професійній діяльності вчителя в умовах сучасного інформаційного суспільства.

Аналіз науково-педагогічної літератури переконливо свідчить, що окресленим питанням присвячені роботи значної кількості науковців, серед яких: В. Биков, А. Верлань, М. Жалдак, А. Мелецінек, Р. Гуревич, О. Коваленко, А. Сейтешев та інші.

Варто зазначити, що модернізація структури, змісту та організації освіти на основі компетентнісного підходу, а також інформатизація освіти та удосконалення інформаційного забезпечення є ключовими напрямками Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період 2012-2021 роки. Ці заходи спрямовані на вдосконалення якості та ефективності освітнього процесу, а також підготовку громадян з врахуванням потреб сучасного інформаційного суспільства.

Слід відзначити важливі аспекти сучасних тенденцій в освіті, спрямованих на впровадження діяльнісних та розвиваючих технологій. Дійсно, в умовах постійних змін у суспільстві, освіта має грати ключову роль у формуванні учнів старшої школи як активних, адаптивних та навчаємливих осіб.

Орієнтація на діяльнісні технології в системі освіти допомагає створити учнівське середовище, де вони можуть розвивати уміння навчання, вміння ефективно працювати з інформацією, швидко приймати рішення та адаптуватися до нових вимог ринку праці. Це також сприяє формуванню основних життєвих компетенцій, які є ключовими для успішної соціальної і професійної інтеграції.

Світові та національні трансформації, пов'язані з переходом до інформаційного суспільства та змінами в економіці, політиці та соціумі, надають освітній системі актуальність і вимагають швидкого реагування та реформування. Подальший розвиток та інтеграція сучасних технологій в освітній процес можуть сприяти підготовці молодого покоління до викликів сучасного світу.

Цей підхід до розвитку освіти відображає важливість орієнтації на перспективи суспільного розвитку та використання сучасних інформаційних технологій (ІТ). Справді, швидкий та стійкий прогрес в сфері технологій справляє значний вплив на різні сфери життя, включаючи освіту.

Створення добротного інформаційного середовища в освіті є критично важливим етапом у переході до інформаційного суспільства. Масове впровадження інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) дійсно виносить проблему комп'ютеризації освітніх закладів на передовий план. Це сприяє створенню комплексного інформаційно-ресурсного та методичного забезпечення, спрямованого на підтримку викладання та навчання за допомогою сучасних технологій.

Такий підхід сприяє розвитку інноваційного освітнього середовища, де учні можуть активно використовувати ІТ для засвоєння знань, а вчителі мають можливість ефективно створювати та передавати навчальний матеріал.

Реалізація цих підходів може допомогти готувати нове покоління до викликів і можливостей сучасного інформаційного суспільства.

Надзвичайно важливим є володіння інформаційними технологіями для сучасного випускника закладу загальної середньої освіти. Здатність користуватися інформаційними технологіями стає необхідною компетенцією, яка визначає успіх не лише в освіті, але і в повсякденному житті.

Інноваційні інформаційні технології дійсно розширюють можливості студентів, дозволяючи їм отримувати інформацію з нетрадиційних джерел, підвищуючи ефективність самостійної роботи і стимулюючи творчість. Комп'ютеризація навчального процесу визнається як перспективний шлях для підвищення якості освіти. Це вимагає системної роботи та постійної уваги на різних рівнях управління освітою — від центральних органів до навчальних закладів.

Забезпечення студентів необхідними навичками використання інформаційних технологій стає ключовим елементом їхньої підготовки до сучасного інформаційного суспільства і ринку праці.

Наукові роботи І. Ставицької відображають широкий спектр можливостей використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в навчальному процесі. Ось деякі з них:

1. *Використання електронних ресурсів*: електронні лекторії, тренажери, підручники та енциклопедії сприяють більш ефективному засвоєнню матеріалу студентами.

2. *Розробка ігор*: створення ситуаційно-рольових та інтелектуальних ігор, використовуючи штучний інтелект, може зробити навчання цікавим та практичним.

3. *Моделювання процесів*: моделювання процесів і явищ дозволяє учням легше розуміти та вивчати складні концепції.

4. *Дистанційна форма навчання*: застосування дистанційної форми навчання розширює доступ до освіти та надає можливість навчання з будь-якого місця.

5. *Інтерактивні телеконференції*: проведення інтерактивних освітніх телеконференцій забезпечує можливість обговорення та обміну ідеями в режимі реального часу.

6. *Створення та підтримка сайтів*: створення та управління сайтами навчальних закладів робить інформацію доступною та зручною для студентів та вчителів.

7. *Створення презентацій*: використання презентацій допомагає визначити основні точки та структуру матеріалу, роблячи його більш зрозумілим.

8. *Проективна та дослідницька діяльність*: ІКТ дозволяють учням здійснювати проєктивні та дослідницькі проєкти, розвиваючи їх творчі та дослідницькі навички.

Ці підходи сприяють розвитку інноваційного навчального середовища та підтримці різноманітних стилів навчання учнів. Впровадження інформаційних технологій в навчальний процес сприяє підвищенню ефективності підготовки спеціалістів, починаючи від звичайного засвоєння знань до рівня їх творчого та

самостійного засвоєння, а також сприяє адаптації до інформаційного середовища. Завдяки інформаційно-комунікаційним технологіям вдається перейти від репродуктивного до творчого вивчення матеріалу [4].

Важливим аспектом успішного впровадження інформаційних технологій є не лише технічні аспекти, але й використання їх вчителями. Необхідно, щоб викладачі не лише користувалися технічними засобами, але й використовували їх з урахуванням особливостей навчання.

Для ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій студентам важливо отримувати чіткі інструкції та мати можливість для самостійного дослідження. Враховуючи, що сучасні студенти мають досвід користування комп'ютерною технікою і програмним забезпеченням, їхні знання слід налаштувати на використання в освітніх цілях.

Підготовка учнів старшої школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій охоплює освоєння теорії і практики використання ІКТ для обробки, зберігання, передачі та створення інформації. Це також включає в себе інформаційну взаємодію між учнями та вчителями для забезпечення більш продуктивної роботи.

Засвоєння учнями інформаційно-комунікаційних технологій найбільш продуктивно здійснюється через дослідницьке та проектне навчання, метод навчання на прикладах, рефлексивне навчання та використання автентичних навчальних матеріалів [3].

Досліджуючи проблему використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі при формуванні компетентності учнів старшої школи ми дійшли висновку, що:

1. Інформатизація та впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у сучасній освіті стали ключовими факторами, сприяючи покращенню якості та ефективності навчання. Ці технології не лише допомагають забезпечити високий рівень підготовки майбутніх фахівців, але й збільшують їх конкурентоспроможність на ринку праці.

2. Інформаційно-комунікаційні технології сприяють урізноманітненню навчального процесу, оскільки їм притаманне такі риси як креативність, інформаційне наповнення, мобільність тощо.

Список використаних джерел та літератури

1. Биков В. Ю. Хмарна комп'ютерно-технологічна платформа відкритої освіти та відповідний розвиток організаційно-технологічної будови ІТ-підрозділів навчальних закладів. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2013. № 1. С. 81-98.

2. Біла О. Управління процесом інформатизації навчального закладу в умовах розбудови. *Школи відкритої освіти. Рідна школа*. 2016. № 2–3. С. 44–48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2016_2-3_11.

3. Гладій Л. К. Метод проектів – як освітня технологія. Видавництво «Ранок», Україна, Харків, 2012.

Секція 1. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті та науці

4. Кремень В. Якісна освіта і нові вимоги часу. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2013. № 4. С. 4-11.

5. Морзе Н., Буйницька О., Кочарян А. ІК-компетентність викладачів та студентів як шлях до формування інформаційно-освітнього середовища університету. *Компетентнісно зорієнтована освіта: якісні виміри*. Київ, Україна: Київський ун-т ім. Б.Грінченка. 2015. С. 151-196.